

роботи керівництва та персоналу, визначити, чи досягаються поставлені цілі, чи використовуються ресурси ефективно, чи дотримуються всі необхідні норми та правила. Вдосконалити систему внутрішнього контролю та управління ризиками. Аудитори можуть надати рекомендації щодо покращення системи внутрішнього контролю, що зменшить ймовірність виникнення фінансових проблем в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти аудиту: схеми і таблиці : навч. посібник / О. А. Петрик, А. Ж. Пиєнична, О. В. Артюх-Пасюта, А. І. Мілька. Полтава: ПУЕТ, 2013. 301 с.
2. Виноградова М. О., Жидєєва Л. . Аудит : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 654 с.
3. Чабанюк О.М., Лобода Н.О. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: Алерта, 2022. 224 с.

Середа Н. Я.

здобувачка вищої освіти ступеня бакалавра
ОПП «Облік і аудит»

спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: д.е.н., доц.,

Артюх-Пасюта О. В.

Полтавський університет економіки і торгівлі

НЕДОЛІКИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ, ІДЕНТИФІКОВАНІ ПІД ЧАС АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Недостатня теоретична розробленість методології та організації внутрішнього контролю підприємства в значній мірі призводить до неефективності практичних управлінських рішень. Це підтверджується збільшенням кількості банкрутств підприємств, судових справ, які призвели до недовіри фінансовій звітності підприємств з боку потенційних інвесторів. Очевидно, що існуючі моделі управління підприємствами мають значні недоліки. Тому особливу увагу слід приділити ідентифікації недоліків внутрішнього контролю суб'єктів господарювання з урахуванням вимог сучасності.

Згідно з МСА 265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу» (МСА 265) (видання 2020), *недоліком внутрішнього контролю* є «ситуація, при якій: засіб контролю розроблений, запроваджений або функціонує таким чином, що не забезпечує своєчасного запобігання викривленням, або виявлення та виправлення викривлень у фінансовій звітності, або відсутній засіб контролю, необхідний для своєчасного запобігання викривленням, або для виявлення та виправлення викривлень у фінансовій звітності [МСА 265, § 6 (a)].

Значний недолік внутрішнього контролю - «недолік або комбінація недоліків у системі внутрішнього контролю, який, за професійним судженням аудитора, є досить важливим, щоб заслуговувати на увагу тих, кого наділено найвищими повноваженнями» [МСА 265, § 6 (b)].

Під час визначення того, чи ідентифіковано один або декілька недоліків внутрішнього контролю, аудитор має обговорити відповідні факти та обставини отриманих аудитором результатів з управлінським персоналом належного рівня. Це обговорення дає аудитору можливість своєчасно попередити управлінський персонал про наявність недоліків, про які управлінському персоналу було невідомо. Рівень управлінського персоналу, належний для обговорення результатів аудиту, - це рівень управлінського персоналу, обізнаного з внутрішнім контролем, про який йдеться, та вповноваженого вживати заходів для виправлення ситуації щодо будь-яких ідентифікованих недоліків внутрішнього контролю. За деяких обставин може бути неприйнятним, щоб аудитор обговорював отримані результати безпосередньо з управлінським персоналом, наприклад якщо результати ставлять під сумнів чесність або компетентність управлінського персоналу.

На основі виконаної аудиторської роботи аудитор повинен визначити, чи виявив він один

або кілька недоліків внутрішнього контролю. Ознаки значних недоліків внутрішнього контролю включають (рис. 1).

Рисунок 1 - Ознаки значних недоліків внутрішнього контролю відповідно до Матеріалів для застосування та інших пояснювальних Матеріалів «Значні недоліки внутрішнього контролю»

Джерело: сформовано авторами за [МСА 265, § А.7]

Аудитор повинен своєчасно повідомити у письмовій формі інформацію тим, кого наділено найвищими повноваженнями, про значні недоліки внутрішнього контролю, ідентифіковані під час аудиту. Аудитор повинен своєчасно повідомляти інформацію також управлінському персоналу належного рівня відповідальності: у письмовій формі про значні недоліки внутрішнього контролю, яку аудитор повідомив або має намір повідомити тим, кого наділено найвищими повноваженнями, якщо повідомлення інформації безпосередньо управлінському персоналу буде неприйнятним за конкретних обставин; про інші недоліки внутрішнього контролю, ідентифіковані під час аудиту, інформація про які не повідомлялась

управлінському персоналу іншими сторонами та які, за професійним судженням аудитора, є досить важливими, щоб заслуговувати на увагу управлінського персоналу.

Аудитор повинен включити у письмове повідомлення про суттєві недоліки внутрішнього контролю наступне: опис недоліків та пояснення їх потенційного впливу; достатню інформацію, щоб надати можливість тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу зрозуміти контекст повідомлення.

Зокрема, аудитор повинен пояснити, що: мета аудиту полягала в тому, щоб аудитор висловив думку щодо фінансової звітності; аудит охоплював розгляд внутрішнього контролю, важливого для складання фінансової звітності, щоб розробити аудиторські процедури, які є прийнятними за конкретних обставин, але не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю; питання, про які йдеться, обмежуються тими недоліками, які аудитор ідентифікував під час аудиту і які, як він вважає, є досить важливими, щоб заслуговувати на увагу тих, кого наділено найвищими повноваженнями.

Незалежно від часу письмового повідомлення інформації про значні недоліки аудитор може повідомляти про них усно, насамперед управлінський персонал, і за потреби тих, кого наділено найвищими повноваженнями, щоб допомогти їм своєчасно виправити ситуацію з метою мінімізації ризиків суттєвого викривлення. Проте це не звільняє аудитора від відповідальності за повідомлення інформації про значні недоліки у письмовій формі.

Аудитор може вважати за доцільне в рамках повідомлення інформації подати таку додаткову інформацію: зазначення того, що якби аудитор виконав більш докладні процедури щодо внутрішнього контролю, він виявив би більше недоліків, про які слід було б повідомити, або дійшов би висновку про те, що про деякі з недоліків, про які було повідомлено, повідомляти було не потрібно; зазначення того, що ця інформація повідомлялась для досягнення цілей тих, кого наділено найвищими повноваженнями, і її використання з іншою метою може бути недоречним.

Ступінь деталізації під час повідомлення інформації про значні недоліки внутрішнього контролю, є питанням професійного судження аудитора за конкретних обставин.

Отже, відповідальність аудитора за повідомлення в належний спосіб інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу про недоліки внутрішнього контролю, які ідентифікував аудитор під час аудиту фінансової звітності визначає МСА 265.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року. Частина I. URL: https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Ukr_IAASB_HB_2020-Part_%D0%86.pdf.